

De plaatsing van de patiënt is het eerste onderwerp in een serie artikelen over ergonomie in het NTvM. Deze maatregel komt uit de door BBO ontwikkelde training 'Gezond bewegen voor mondhygiënisten'.

Dit is een intensieve training die individueel of groepsgewijs wordt gegeven ter preventie van klachten of wanneer er sprake is van fysieke klachten of tijdelijke arbeidsongeschiktheid.

Plaatsing van de patiënt

Vorige aflevering was een inleiding op een serie ergonomische maatregelen voor de mondhygiënist om de fysieke belasting te verminderen. In deze aflevering volgt een beschrijving van de eerste ergonomische maatregel.

Vaak wordt als eerste gedacht aan het corrigeren van de werkhouding. Het is alleen niet mogelijk de werkhouding te corrigeren zolang er geen optimaal zicht is op het werkveld (het te behandelen element of kwadrant). Het aannemen van een ongunstige werkhouding wordt namelijk gedaan om goed zicht te verkrijgen. Is het mogelijk om goed zicht te verkrijgen zonder een ongunstige werkhouding aan te nemen? Daarvoor moeten eerst de nodige voorbereidingen op de werkplek worden getroffen.

Afbeelding 1. Ongunstig: vastlopen van de benen door schuin geplaatste rugleuning.

Afbeelding 2. Ongunstig: horizontaal plaatsing patiënt met stuwning op het hoofd.

De eerste maatregel die genomen moet worden is het optimaal plaatsen van de patiënt. Het lichaam van de patiënt moet vlak, of nagenoeg horizontaal geplaatst worden, aangepast aan de werkhouding van de mondhygiënist. Als dit niet het geval is, ligt het hoofd meestal te hoog en zijn de mond en het werkveld teveel naar voren gericht. De mondhygiënist loopt veelal vast met de benen tegen de schuin geplaatste rugleuning (zie afbeelding 1). De houding van de mondhygiënist wordt op deze wijze gefixeerd. Door de te hoog geplaatste en naar voren gerichte mond van de patiënt moet de mondhygiënist voorover buigen, een asymmetrische houding aannemen en de armen en schouders optillen om in de mond te kunnen werken.

Bij het horizontaal plaatsen van de patiënt zijn twee aspecten die niet uit het oog verloren mogen worden. Allereerst het comfort van de patiënt. Wanneer de patiënt niet comfortabel ligt gaat dit ten koste van de monddoening. Een goede uitleg van de mondhygiënist én een goede ondersteuning van de nek van de patiënt bevordert de acceptatie door de patiënt. Er is een groep patiënten voor wie het horizontaal plaatsen gecontraïndiceerd is. Uit ervaring blijkt dat dit niet meer dan maximaal 10% betreft van de patiëntenpopulatie van een mondhygiënepraktijk.

Ten tweede kan de patiëntenstoel het horizontaal plaatsen bemoeilijken. Bij het horizontaal plaatsen van de patiënt is veelal de beperkende factor de knieknik van de patiëntenstoel, de hoek tussen het zitvlak en het deel onder de onderbenen, waardoor de patiënt niet optimaal horizontaal geplaatst kan worden in verband met de stuwning op het hoofd (zie afbeelding 2). Om de patiënt optimaal te plaatsen moet er geen uitgesproken knieknik (maximaal 15°) aanwezig zijn. Hierdoor komen de knieën te hoog te liggen waardoor het bovenlichaam niet meer voldoende vlak geplaatst kan worden. Bij aanschaf van een nieuwe unit is het van groot belang hier aandacht aan te besteden. ←

De reeds verschenen publicaties zijn ook terug te vinden op www.bosbedrijfsoefentherapie.nl.